

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Kur ir kaip>Kurios šalies įstatymai taikomi?

Kurios šalies įstatymai taikomi?

Malta

1 Teisės šaltiniai

1.1 Nacionalinė teisė

Nacionaliniai įstatymai yra išdėstyti teisės aktuose (t. y. rašytiniai įstatymai). Juos galima be apribojimų peržiūrėti Maltos įstatymų [internetu svetainėje](#). 2004 m. Malta įstojo į Europos Sąjungą, todėl į Maltos teisės sistemą taip pat įtraukti ES teisės aktai ir reglamentai, kurie taikomi tiesiogiai arba perkeltami į Maltos įstatymus ir gali turėti viršenybę prieš nacionalinius teisės aktus.

Nors Maltos teisėje nėra įtvirtintas precedento principas ir šio principo Maltoje taikyti neprivaloma, Maltos teismai paprastai atsižvelgia į ankstesnius teismų sprendimus, visų pirma Apeliacinio teismo ir Konstitucinio teismo priimtus sprendimus (abu šie teismai Maltoje yra aukštesnės instancijos teismai).

1.2 Daugiašalės tarptautinės konvencijos

1961 m. spalio 5 d. Konvencija dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo

1965 m. lapkričio 15 d. Konvencija dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo užsienyje

1970 m. kovo 18 d. Konvencija dėl įrodymų civilinėse arba komercinėse bylose paėmimo užsienyje

1980 m. spalio 25 d. Konvencija dėl tarptautinio vaikų grobimo civilinių aspektų

1980 m. spalio 25 d. Konvencija dėl tarptautinės teisės kreiptis į teismą

1985 m. liepos 1 d. Konvencija dėl patikai ir jos pripažinimui taikytinos teisės

1988 m. sausio 25 d. Konvencija dėl savitarpio administracinės pagalbos mokesčių srityje

1992 m. sausio 16 d. Konvencija dėl archeologijos paveldo apsaugos

1993 m. gegužės 29 d. Konvencija dėl vaikų apsaugos ir bendradarbiavimo tarptautinio įvaikinimo srityje

1996 m. spalio 19 d. Konvencija dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, pripažinimo, vykdymo ir bendradarbiavimo tėvų pareigų ir vaikų apsaugos priemonių srityje

1980 m. Romos konvencija dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės

2005 m. birželio 30 d. Konvencija dėl susitarimų dėl teismingumo

2007 m. lapkričio 23 d. Konvencija dėl vaiko ir kitų šeimos narių išlaikymo išmokų išreikalavimo tarptautiniu mastu

2007 m. lapkričio 23 d. protokolas dėl išlaikymo prievolės taikytinos teisės

Be to, Malta ratifikavo įvairias Jungtinių Tautų sutartis – ratifikavimo statusą galima peržiūrėti [čia](#).

1.3 Pagrindinės dvišalės konvencijos

Neturime jokių duomenų apie Maltos pasirašytas dvišales konvencijas, kuriose pateikiamos nuostatos dėl taikytinos teisės pasirinkimo.

2 Kolizinių normų taikymas

2.1 Teisėjo pareiga savo iniciatyva taikyti kolizines normas

Teisėjas negali *ex officio* taikyti kolizinių normų; tokios normos taikytinos tik jei bent viena iš bylos šalių teigia, kad yra įstatymų kolizija. Tokį pareiškimą pateikusi šalis turi įrodyti teismui užsienio teisės turinį. Jei tokio pareiškimo nėra arba jei įrodymų nepakanka, nacionaliniai teismai turi priimti sprendimą pagal Maltos teisę.

2.2 Atgaliniai nukreipimai ir nukreipimai į trečiosios valstybės teisę (renvoi)

Malta neturi aiškios pozicijos dėl *renvoi* doktrinos taikymo. Kodifikuotos normos dėl taikytinos teisės pasirinkimo yra ribotos, todėl labai dažnai teismai, nustatydami, kuri teisė turėtų būti taikoma konkrečiai bylai, privalo taikyti nekodifikuotas tarptautinės privatinės teisės normas. Iš esmės Maltos teismuose priimta, kad nesant teisės akto, kuriuo reglamentuojama tarptautinė privatinė teisė, Maltos teismai turi taikyti Anglijos bendrosios teisės principus. Atsižvelgiant į tai, Maltos teismuose *renvoi* doktrina taikoma taip kaip Anglijoje. Taigi *renvoi* doktrina netaikoma deliktui, draudimui ir sutartims. Tačiau ši doktrina taikoma nustatant testamentų galiojimą, ieškiniams dėl nekilnojamojo turto užsienyje ir šeimos teisės klausimams.

2.3 Siejamojo veiksnio pasikeitimas

Šis klausimas sprendžiamas kiekvienoje kolizinėje normoje nurodant susijusį laiką, kuriuo buvo nustatytas siejamasis veiksnys.

2.4 Įprasto kolizinių normų taikymo išimtys

Maltos teismai gali nesutikti taikyti užsienio teisę, jei ji prieštarauja Maltos viešajai tvarkai ir jei ta užsienio teisė gali būti apibūdinama kaip užsienio pajamų teisė arba baudžiamoji teisė.

2.5 Užsienio teisės nustatymas

Pareiškimas dėl užsienio teisės turi būti įrodomas faktiškai, o ne kaip teisės klausimas. Maltos teismai yra įgalioti aiškinti nacionalinius teisės aktus, bet jiems neleidiama patiems aiškinti užsienio teisės turinio. Tam, kad galėtų suprasti užsienio teisę, teismas skiria užsienio teisės ekspertus. Bylos šalys kaip įrodymus taip pat gali pateikti įvairių ekspertų parengtas ataskaitas.

Prievolė įrodyti tenka tokį pareiškimą teikiančiai šaliai, būtent atsakovui byloje.

3 Kolizinės normos

3.1 Sutartinės prievolės ir teisiniai veiksmai

Jei byla susijusi su sutartinėmis prievolėmis ne ES šalyse, taikoma 1980 m. Romos konvencija, atsižvelgiant į Romos konvencijos dėl sutartinių prievolių (ratifikavimo) įstatymą (Maltos įstatymų 482 skyrius). Kita vertus, sutartinės prievolės ES šalyse reglamentuojamos Reglamentu (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinių prievolių taikytinos teisės (Roma I).

3.2 Nesutartinės prievolės

Kolizinės normos dėl nesutartinių prievolių reglamentuojamos Reglamentu (EB) Nr. 864/2007 dėl nesutartinės prievolės taikytinos teisės (Roma II).

3.3 Asmens statusas ir su civiliniu statusu (vardu ir pavarde, gyvenamąja vieta ir teisinumu bei veiksniumu) susiję jo aspektai

Maltos pilietybė gaunama gimstant, jei kūdikio tėvas arba motina yra Maltos pilietis ar pilietė.

Kitaip nei pilietybę, asmuo įprastinę gyvenamąją vietą gali pasirinkti sulaukęs atitinkamo amžiaus. Įprastinę gyvenamąją vietą nustatoma pagal vietą, kurioje asmuo gyvena, ir ketinimą neribotą laiką arba nuolat gyventi atitinkamoje jurisdikcijoje.

Veiksnumas prisiimti tam tikrus įsipareigojimus, pvz., tuoktis, sudaryti sutartis, užsiimti komercine veikla, sudaryti testamentą ir pan., nustatomas pagal konkrečias tos srities normas.

3.4 Tėvų ir vaikų santykių nustatymas, įskaitant įvaikinimą

3.4.1 Tėvų ir vaikų santykių nustatymas

Tėvų pareigos vaiko atžvilgiu nustatytos Maltos civiliniame kodekse, tačiau tėvų valdžia baigiasi *ipso jure*, kai vaikui sueina aštuoniolika metų. Maltos teismų jurisdikcija nustatoma pagal Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo (Briuselis IIa). Daugiau informacijos pateikiama [susijusiame skirsnyje](#).

3.4.2 Įvaikinimas

Įvaikinimas taip pat reglamentuojamas Maltos civiliniu kodeksu. Maltos teismai taiko šį kodeksą kiekvieną kartą, kai turi jurisdikciją. Įvaikinimas užsienyje pripažįstamas pagal Maltos teisę, atsižvelgiant į Konvenciją dėl vaikų apsaugos ir bendradarbiavimo tarptautinio įvaikinimo srityje.

3.5 Santuoka, nesusituokusios poros (sugyventiniai), partnerystė, santuokos nutraukimas, gyvenimo skyrium patvirtinimas, išlaikymo prievolės

3.5.1 Santuoka

Formalus santuokos galiojimas nustatomas pagal vietos, kurioje sudaroma santuoka, teisę. Maltoje taikomi santuokos formalumai nurodyti Maltos įstatymų 255 skyriuje ([Santuokos įstatymas](#)). Šiuo įstatymu, be kita ko, reglamentuojami santuokos apribojimai. Vienas šiame įstatyme minimų apribojimų – „jei vienam iš santuoką sudariusių asmenų nėra šešiolikos metų, santuoka laikoma negaliojančia“.

Nustatant Maltoje taikytiną teisę atsižvelgiama į sutuoktinių gyvenamąją vietą.

3.5.2 Nesusituokusios poros (sugyventiniai) ir partnerystė

Civilinės sąjungos reglamentuojamos pagal Maltos įstatymų 530 skyrių (Civilinės sąjungos įstatymas), kuriame savo ruožtu nurodomas 255 skyrius. Taigi sudarant civilinę sąjungą turi būti laikomasi 255 skyriuje nustatytų formalumų ir sąlygų.

3.5.3 Santuokos nutraukimas ir gyvenimo skyrium patvirtinimas

Maltos teismai turi jurisdikciją skyrybų bylose tik pagal Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo. Daugiau išsamios informacijos pateikiama [susijusiame skirsnyje](#).

3.5.4 Išlaikymo prievolės

Maltoje taikomas Reglamentas (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje. Daugiau išsamios informacijos pateikiama [susijusiame skirsnyje](#).

3.6 Sutuoktinių turto teisinis režimas

Maltoje taikytina teisė – sutuoktinių bendros nuolatinės gyvenamosios vietos teisė (*lex situs*). Civilinio kodekso 1316 straipsnyje numatyta, kad sudarius santuoką Maltoje būtų taikomas bendro įsigyto turto režimas. Be to, sudarius santuoką ne Maltoje, bet vėliau sutuoktiniams įsikūrus Maltoje, bendro įsigyto turto režimas taikomas vos jiems įsikūrus Maltoje, išskyrus atvejus, kai sutuoktiniai prieš tai sudaro susitarimą dėl bendro įsigyto turto režimo netaikymo.

3.7 Testamentai ir paveldėjimas

Su testamentais ir paveldėjimu susijusiais atvejais Maltos teismai sistemingai taiko bendrąją teisę. Taigi netestamentinio paveldėjimo atvejais (t. y. kai nebuvo sudarytas testamentas) kilnojamojo turto paveldėjimas reglamentuojamas pagal teisę, taikomą testatoriaus gyvenamojoje vietoje mirties metu; nekilnojamojo turto paveldėjimui taikoma jurisdikcijos, kurioje yra turtas, teisė. Tais atvejais, kai yra sudarytas testamentas, testatoriaus veiksnumas sudaryti testamentą nustatomas pagal teisę, taikomą testatoriaus gyvenamojoje vietoje testamento sudarymo dieną. Testamentinės išskirtinės gavėjas laikomas veiksniumi priimti kilnojamąjį turtą, jei yra veiksnus pagal savo gyvenamosios vietos teisę arba testatoriaus gyvenamosios vietos teisę. Be to, testamentas formaliai galioja, jei yra sudarytas pagal bet kurią iš šių teisių: vietoje, kurioje buvo sudarytas testamentas (t. y. paprastai ten, kur jis buvo pasirašytas ir paliudytas) testamento sudarymo metu taikomą teisę; testatoriaus gyvenamojoje vietoje, įprastinėje gyvenamojoje vietoje arba šalyje, kurios pilietybę turi testatorius, testamento sudarymo metu taikomą teisę; testatoriaus gyvenamojoje vietoje, įprastinėje gyvenamojoje vietoje arba šalyje, kurios pilietybę turi testatorius, mirties metu taikomą teisę; Taip pat formaliai galioja testamentas dėl nekilnojamojo turto perdavimo, jei jis atitinka jurisdikcijos, kurioje yra turtas, teisę.

3.8 Nekilnojamasis turtas

3.9 Bankrotas

Maltoje taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1346/2000 dėl bankroto bylų (su pakeitimais). Šiame reglamente, be kita ko, nustatomos susijusios taisyklės, taikomos byloms, susijusioms su visišku arba daliniu skolininko turto perdavimu ir likvidatoriaus skyrimu, kai pagrindiniai skolininko interesai yra ES valstybėje narėje. Jei atvejis nepatenka į Reglamento (EB) Nr. 1346/2000 taikymo sritį, taikoma Maltos teisė, kai tai yra Maltos teismo jurisdikcija, būtent kai įmonė yra registruota Maltoje.

Paskutinis naujinimas: 11/04/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.